

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Медичний факультет**  
**Кафедра фізичної терапії та ерготерапії**

**СИЛАБУС**

**нормативного освітнього компонента**

**ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ**

підготовки \_\_\_\_\_ магістра \_\_\_\_\_  
спеціальності \_\_\_\_\_ I7 Терапія та реабілітація \_\_\_\_\_  
спеціалізації \_\_\_\_\_ I7.01 Фізична терапія \_\_\_\_\_  
освітньо-професійної програми \_\_\_\_\_ Фізична терапія \_\_\_\_\_

Луцьк – 2025

**Силабус освітнього компонента «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ»** підготовки магістра, галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації – І7.01 Фізична терапія, за освітньо-професійною програмою Фізична терапія.

**Розробники:**

Грейда Н.Б., доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії канд. пед. наук, доцент

Стельмашук О.Ю., фізичний терапевт, керівник навчально-реабілітаційного центру «Physiotherapy Academy», асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми:  (Сітовський А.М.)

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії**

протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:



( Андрійчук О. Я. )

© Грейда Н.Б., 2025 р.

© Стельмашук О.Ю., 2025 р.

## I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення,  I7 Терапія та реабілітація,  I7.01 Фізична терапія,  Фізична терапія,  Магістр	<b>Нормативний</b>
		<b>Рік навчання 1</b>
Кількість годин/кредитів <b>150/5</b>		<b>Семестр 2-ий</b>
		<b>Лекції 20 год.</b>
		<b>Практичні (семінарські)</b>
		<b>Лабораторні 40 год.</b>
ІНДЗ: немає		<b>Індивідуальні</b>
		<b>Самостійна робота 80 год.</b>
Мова навчання		<b>Консультації 10 год.</b>
		<b>Форма контролю: екзамен</b>
		<b>українська</b>

## II. Інформація про викладача

**ППП Грейда Наталія Богданівна**

**Науковий ступінь** кандидат педагогічних наук

**Вчене звання** доцент

**Посада** доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

**Контактна інформація** ([Greida.Natalja@vnu.edu.ua](mailto:Greida.Natalja@vnu.edu.ua))

**Дні занять** <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

**ППП Стельмащук Олена Юріївна**

**Посада** асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

**Контактна інформація** ([stelmashchuk.olena@vnu.edu.ua](mailto:stelmashchuk.olena@vnu.edu.ua))

**Дні занять** <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

## III. Опис освітнього компонента

**1. Анотація.** Освітній компонент «Фізична терапія в педіатрії» спрямований на оволодіння спеціальними знаннями, методичними прийомами та практичними навиками складання індивідуальної програми реабілітації в педіатрії. Фізична терапія у педіатрії спрямована на роботу з дітьми, які мають певні порушення у розвитку, та їхніми сім'ями, мають рухові й інші порушення, які впливають на когнітивні, мовні та психосоціальні проблеми з урахуванням передбачуваної схеми розвитку рухових навичок, хоча терміни можуть відрізнятися. Генетичний код, культурні очікування, рухову активність, наявність порушення та захворювання – все це потрібно враховувати при складання індивідуальної програми реабілітації в педіатрії. Працюючи з дітьми з фізичними порушеннями або функціональними обмеженнями, загальна мета фізичного терапевта у педіатрії полягає в тому, щоб сприяти їхній незалежності. Фізична терапія в педіатрії забезпечує здобувачів освіти необхідними знаннями та уміннями допомоги клієнтам/пацієнтам у досягненні функціональних навичок, що відповідають рівню розвитку, зменшенню впливу порушення, навчання адаптаційних стратегій, а також навчання сім'ї та осіб, які здійснюють догляд забезпечувати подальший розвиток дитини. Узагальнюючи наукові і практичні дані, освітній

компонент розкриває суть завдань, які необхідно вирішувати в процесі організації і проведення фізичної терапії з даним контингентом, обґрунтовує ефективні методи реалізації цих завдань. В рамках ОК передбачено підготовку здобувачів освіти до ЄДКІ (іспиту «Крок 2» та ОСП(К)І).

**2. Пререквізити.** Міжнародна класифікація функціонування та життєдіяльності й документування у фізичній терапії; Фізична терапія м'язово-скелетних порушень; Фізична терапія серцево-судинних та респіраторних порушень.

**Постреквізити.** Фізична терапія порушень нервової системи; Клінічна практика з фізичної терапії при м'язово-скелетних порушеннях; Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях нервової системи, Підготовка до ЄДКІ.

**3. Мета і завдання.** Метою освітнього компоненту «Фізична терапія в педіатрії» є формування навичок організації фізичної терапії в педіатрії.

**Завдання освітнього компоненту:**

- отримати знання та навички сприяння незалежності дитини та збільшення участі;
- отримати навички сприяння моторному розвитку та функціонуванню дитини;
- отримати навички покращення сили, витривалості, координації, спритності дитини;
- навчити організувати систему реабілітаційних заходів при різних нозологіях у педіатрії;
- полегшити проблеми, пов'язані зі щоденним доглядом у педіатрії;
- практичне застосування методів реабілітаційного обстеження й складання індивідуальної програми реабілітації в педіатрії.

#### **4. Компетентності. Результати навчання. Soft skills**

Освітній компонент «Фізична терапія в педіатрії» спрямований на формування таких компетентностей:

##### **Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати автономно та у мультидисциплінарному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.

##### **Загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК 01.** Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 02.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 03.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 05.** Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
- ЗК 07.** Здатність працювати автономно.

##### **Спеціальні компетентності (СК):**

- СК 01.** Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності.
- СК 02.** Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.
- СК 03.** Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових,

нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.

**СК 04.** Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

**СК 05.** Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.

### **Результати навчання (РН):**

**РН 01.** Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

**РН 02.** Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність інформованої згоди пацієнта/клієнта.

**РН 03.** Уміти вибирати й аналізувати інформацію про стан пацієнта.

**РН 04.** Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

**РН 05.** Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функцій, активності та участі.

**РН 06.** Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.

**РН 07.** Демонструвати здатність до пацієнтоцентрованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди.

**РН 08.** Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу.

**РН 09.** Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

**РН 10.** Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.

**РН 11.** Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

### **Soft skills:**

- здатність логічно і критично мислити;
- креативність, оригінальність та ініціативність;
- уміння працювати в команді та взаємодіяти;
- навички ефективної комунікації;
- навички емпатії в комунікативних ситуаціях;
- логічна аргументація;
- розв'язання проблем та формування ідей;
- здатність керувати своїм часом, розуміння важливості речення (вчасного та якісного виконання поставлених завдань).

## 5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Лабораторн	Самостійна робота	Консультаці	Форма контролю / Бали
<b>Змістовий модуль 1. Фізична терапія в дитячій ортопедії</b>						
Тема 1. Методи обстеження вроджених і набутих деформацій та захворювань опорно-рухового апарату у дітей різних вікових груп	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 2. Фізична терапія при вроджених та набутих вадах розвитку	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 3. Фізична терапія при травмах	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 4. Фізична терапія при м'язово-скелетних порушеннях	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 5. Фізична терапія при порушеннях постави	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Разом за змістовим модулем 1	75	10	20	40	5	5
<b>Змістовий модуль 2. Фізична терапія при захворюваннях органів та систем організму в педіатрії</b>						
Тема 6. Діагностика фізичного стану дітей різних вікових груп при захворюваннях органів та систем організму	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 8. Фізична терапія при порушенні обміну речовин	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях травної та сечовидільної системи	15	2	4	8	1	РМГ; ТР; Т / 2-5
Разом за змістовим модулем 2	75	10	20	40	5	5
<b>Модульна контрольна робота</b>						<b>5</b>
<b>Разом поточний контроль (середнє арифметичне за темами 1-10)</b>						<b>5 (120)</b>
<b>Екзамен</b>						<b>80</b>
<b>Всього годин за курс:</b>	<b>150</b>	<b>20</b>	<b>40</b>	<b>80</b>	<b>10</b>	<b>200</b>

\*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота.

## 6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для

самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях.

Тема 1. Методи обстеження вроджених і набутих деформацій та захворювань опорно-рухового апарату у дітей різних вікових груп. Періодичність в зміні ростових процесів. Фізичний розвиток дитини у ранньому віці (від 0 до 3 років). Психомоторний розвиток дітей раннього віку і методи виявлення його затримки. Характеристика патологічних змін опорно-рухового апарату. Фізикальне обстеження. Налагодження ефективної комунікації з пацієнтом. Етично-правові особливості менеджменту пацієнта. Індекс остеоартриту WOMAC. Індекс болю та обмеження плечового суглобу SPADI. Опитувальник обмеження функціонування руки, плеча та кисті DASH.

Тема 2. Фізична терапія при вроджених та набутих вадах розвитку (дисплазія суглобів, клишоногість, косорукість, хвороба Шпренгеля, синдактилія та полідактилія). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів.

Тема 3. Фізична терапія при травмах (переломи кісток, розтягнення зв'язок та інші ушкодження). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів.

Тема 4. Фізична терапія при м'язово-скелетних порушеннях (захворювання суглобів (артрит, артроз) та м'язових і нейромускулярних патологій, таких як дитячий церебральний параліч). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів.

Тема 5. Фізична терапія при порушеннях постави (викривлення хребта (сколіоз, кіфоз) та деформація стоп (плоскостопість, вальгусне викривлення). Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів.

Тема 6. Діагностика фізичного стану дітей різних вікових груп. Здоров'я дитини. Сучасні тенденції стану здоров'я дітей. Нерівномірність темпу росту і розвитку. Реабілітаційне обстеження в педіатрії. Питальник оцінки дитячої інвалідності PETI. Оцінка болю FLACC. Неврологічне обстеження немовлят Hammersmith Infant Neurological Examination (HINE). Проби з дозованим фізичним навантаженням.

Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної й дихальної системи. Особливості втручання в педіатрії при гіпотонії, гіпертонії, міокардиті, вроджених вадах серця, набутих вадах серця, ревматизмі, серцевій недостатності, бронхіальній астмі, бронхіті, пневмонії. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування методів фізичної терапії.

Тема 8. Фізична терапія при порушенні обміну речовин (затримка розвитку, судоми, слабкість, труднощі з годуванням, вроджені аномалії, цукровий діабет). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування методів фізичної терапії.

Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи (розлади аутистичного спектра, синдром дефіциту уваги з гіперактивністю, головні болі та мігрені). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування методів фізичної терапії.

Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях травної системи (гастрит, виразкова хвороба, гепатит) та сечовидільної системи (цистит, пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, хронічна ниркова недостатність). Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування методів фізичної терапії.

#### **IV. Політика оцінювання**

**Політика викладача щодо здобувача освіти** полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для

конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки, які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

**Політика щодо дедлайнів та перекладання:** відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти

зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

## **V. Підсумковий контроль**

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

### **Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамену):**

1. Складові здоров'я дитини.
2. Сучасні тенденції стану здоров'я дітей.
3. Нерівномірність темпу росту і розвитку дитячого організму.
4. Особливості росту і розвитку дитини в залежності від статі.
5. Періодичність в зміні ростових процесів.
6. Фізичний розвиток дитини у ранньому віці (від 0 до 3 років).
7. Психомоторний розвиток дітей раннього віку і методи виявлення його затримки.
8. Характеристика патологічних змін опорно-рухового апарату.
9. Реабілітаційне обстеження в педіатрії.
10. Методи діагностики фізичного стану дітей різних вікових груп.
11. Питальник оцінки дитячої інвалідності PEDI.
12. Індекс остеоартриту WOMAC.
13. Індекс болю та обмеження плечового суглобу SPADI.
14. Опитувальник обмеження функціонування руки, плеча та кисті DASH.
15. Оцінка болю FLACC.
16. Неврологічне обстеження немовлят Hammersmith Infant Neurological Examination (HINE).
17. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при вроджених та набутих вадах розвитку.
18. Фізична терапія при дисплазії суглобів.
19. Фізична терапія при клишоногості.
20. Фізична терапія при косорукості.
21. Фізична терапія при хворобі Шпренгеля.
22. Фізична терапія при синдактилії та полідактилії.
23. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при травмах.
24. Фізична терапія при переломах кісток.
25. Фізична терапія при розтягненнях зв'язок та інших ушкодженнях.
26. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при

м'язово-скелетних порушеннях.

27. Фізична терапія при захворюваннях суглобів (артрит, артроз).
28. Фізична терапія при м'язових і нейромускулярних патологіях.
29. Мета та завдання фізичної терапії підлітків з церебральним паралічем.
30. Існуючі методики усунення наслідків церебрального паралічу засобами фізичної терапії.
31. Зміст та особливості методики корекції рухової функції підлітків з церебральним паралічем.
32. Методичні вказівки до планування корекційного процесу засобами фізичного виховання підлітків з церебральним паралічем.
33. Рефлекторні механізми впливу на тонус м'язів при церебральному паралічі.
34. Кінезитерапія й центральні нейрорефлекторні механізми при церебральному паралічі.
35. Організаційні засади використання дихальних вправ при церебральному паралічі.
36. Організаційні засади виховання правильної постави при церебральному паралічі.
37. Організаційні засади корекції порушень просторового сприйняття при церебральному паралічі.
38. Організаційні засади використання тренажерних пристроїв у фізичній терапії дітей шкільного віку з церебральним паралічем.
39. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави.
40. Фізична терапія при викривленнях хребта (сколіоз, кіфоз, лордоз, плоска постава).
41. Фізична терапія при деформації стоп (плоскостопість, вальгусне викривлення).
42. Діагностика фізичного стану дітей різних вікових груп.
43. Здоров'я дитини. Сучасні тенденції стану здоров'я дітей.
44. Нерівномірність темпу росту і розвитку.
45. Реабілітаційне обстеження в педіатрії.
46. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
47. Фізична терапія при гіпотонії.
48. Фізична терапія при гіпертонії.
49. Фізична терапія при міокардиті.
50. Фізична терапія при вроджених вадах серця.
51. Фізична терапія при набутих вадах серця.
52. Фізична терапія при ревматизмі.
53. Фізична терапія при серцевій недостатності.
54. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях дихальної системи.
55. Фізична терапія при бронхіальній астмі.
56. Фізична терапія при бронхіті.
57. Фізична терапія при пневмонії.
58. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при порушенні обміну речовин.
59. Фізична терапія при затримці розвитку.
60. Фізична терапія при судомах.
61. Фізична терапія при слабкості.
62. Фізична терапія при труднощах з годуванням.
63. Фізична терапія при вроджених аномаліях.

64. Фізична терапія при цукровому діабеті.
65. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях нервової системи.
66. Фізична терапія при епілепсії.
67. Фізична терапія при розладах аутистичного спектра.
68. Фізична терапія при синдромі дефіциту уваги з гіперактивністю.
69. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях травної системи.
70. Фізична терапія при гастриті.
71. Фізична терапія при виразковій хворобі.
72. Фізична терапія при гепатиті.
73. Завдання, засоби, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії сечовидільної системи.
74. Фізична терапія при циститі, пієлонефриті.
75. Фізична терапія при сечокам'яній хворобі.
76. Фізична терапія при хронічна нирковій недостатності.

## VI. Шкала оцінювання

### *Шкала оцінювання знань здобувачів освіти*

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
120–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–119	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

## VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

### *Основна:*

1. Єжова О., Тамрук-Скоропад К., Ціж Л., Ситник О. Терапевтичні вправи: навч. посіб. із доп. реальністю. Львів: ДДУФК ім. Івана Боберського, 2024. 160 с.
2. Катілов О.В. [та ін.]. Педіатрія в 3-х т.: підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. Т.1. Вінниця: Навчальна книга, 2023. 712 с.
3. Катілов О.В. [та ін.]. Педіатрія в 3-х т.: підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. Т.2. Вінниця: Навчальна книга, 2023. 712 с.
4. Катілов О.В. [та ін.]. Педіатрія в 3-х т.: підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. Т.3. Вінниця: Нова книга, 2023. 712 с.
5. Курдюмова Н.О., Полішук Т.Г. Педіатрія: практичні навички: навч.-метод. посіб. К.: Медицина, 2022. 328 с.

### *Додаткова:*

1. Андрійчук О.Я., Сметаніна К.І., Грейда Н.Б., Сергеев В.М., Сітовський А.М., Цюпак Т.Є. Ожиріння : профілактика, лікування, фізична терапія : навчально-методичний посібник. Луцьк, 2022. 139 с. (протокол Вченої ради №4 від 31.03.2022 р.).

2. Андрійчук О., Ульяницька Н., Сітовський А., Грейда Н. Як не пропустити фізичному терапевту депресію у пацієнта? *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2022. (1). 15–19. <https://doi.org/10.31891/pcs.2022.1.2>
3. Бакалюк Т. Г., Стельмах Г. О., Пасічник Д.В. Застосування діагностичних тестів в програмі раннього втручання для виявлення затримки рухового розвитку. *Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології*. 2021. № 2. С.5-11.
4. Грейда Н.Б. Терапевтичні вправи: навч.-метод. посіб. Луцьк, 2023. 209 с.
5. Грейда Н.Б. Коригуюча гімнастика: методичні рекомендації. Луцьк, 2024. 55 с. (витяг з протоколу науково-методичної ради університету №2 від 16.10.2024). <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/25177>
6. Грейда Н.Б., Лавринюк В.С., Кирилюк В.В. Засоби фізичної терапії при остеохондрозі шийного відділу хребта з кардіальним синдромом. *Physical culture and sport: scientific perspective*. Вип. 2. 2024. с. 15-19. <https://pcs.khmnu.edu.ua/index.php/pcs/issue/view/10>.
7. Грейда Н. Обґрунтування застосування коригуючих терапевтичних вправ при круглоувігнутій спині. *Фізична активність і якість життя людини: зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Луцьк, 8 черв. 2023 р.)*. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. С.86-87.
8. Грейда Н. Фізична терапія та ерготерапія осіб з інвалідністю. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу* : матеріали доп. учасн. IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 25 трав. 2023 р.). Луцьк : ЛІРОЛ, 2023. С.300-303.
9. Грейда Н.Б. Фізична терпія та ерготерапія у лікуванні м'язової дистрофії Дюшена. *Сучасна освіта і наука Волині: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (22 травня 2025 року)*. Луцьк, 2025. С.236.
10. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я., Лавринюк В.С. Фізична терапія дітей при гострій пневмонії. *Вісник Прикарпатського університету*. Вип. 31. 2019. С. 36-40.
11. Дудник В.М., Андрікевич І.І., Мантак Р.І. Клінічна педіатрія: підручник. Вінниця: Нова книга, 2021. 648 с.
12. Клінічний огляд за Маклаудом : пер. 15-го вид. / ред.: Довер А.Р., Аластер І. Дж., Фейргерст К.; наук. ред. укр. вид. Швед М. ; наук. ред. пер.: Геряк С., Шульгай О. К.: ВСВ «Медицина», 2024. 465 с.
13. Маркданте К.Дж., Клігман Р.М. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2-х томах. Т.1. К.: Медицина, 2020. 378 с.
14. Навчальний посібник «Фізичний розвиток дітей і підлітків з урахуванням стану їх здоров'я» / А.І.Альошина, В.С.Добринський, Н.Б.Грейда - Свідectvo про реєстрацію авторського права на твір № 107331 від 16.08.2021 р., видане Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності».
15. Сітовський А. М. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч.-метод. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки. 2023. 180с.
16. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навч. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 183 с.
17. Hreida N.B., Vavdyuk G.M., Stelmashchuk O.U. Physical therapy and ergotherapy in disorder of the rotator cuff of the shoulder. *Rehabilitation & Recreation*. 2024. Том 18, № 4. С.50-57. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.4.5>
18. Korytko Z., Maistruk M., Dutchak Y., Pavlyuk O., Chopyk T., Haiduk O., Hreida N., Stelmashchuk O. Utilizing hemogram indicators and coagulation homeostasis as key markers for precision dosing of physical exertion. *Journal of Physical Education and Sport® (JPES)*. 2023. Vol. 23 (issue 11). Art 334. Pp. 2931-2939. DOI:10.7752/jpes.2023.11334
19. Lavryniuk V. Ye., Andriichuk O. Ya., Pykaliuk V. S., Hreida N. B., Andriichuk Ya. I. Physical activity in the primary prevention of cardiology diseases and certain cardiovascular risk factors from the position of evidence-based medicine. *Rehabilitation & Recreation*. 2023. №17. С.92-101. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2023.17.10>.

*Інтернет-ресурси:*

1. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія"  
<http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>
2. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія"  
<http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
3. Українська Асоціація фізичної терапії <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
4. Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів <http://upta.com.ua/>
5. Навчальний інтернет-ресурс покращення знань та розвитку молодих спеціалістів у сфері фізичної терапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату в Україні  
<https://rehabprime.com/>
6. Британська асоціація дипломованих фізіотерапевтів з реабілітації при відсутності кінцівок (BACPAR) <http://bacpar.csp.org.uk/>
7. Developing Physio (Teaching Skills) development work  
<https://developingphysio.com/modules/>
8. Clinical videos (Humanity and Inclusion)  
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLmFabOawOWJ2DeIvTESNPFNSC-HAGWcnQ>
9. Physiotherapy Evidence Database [Electronic resource]. <https://www.pedro.org.au/>  
<https://www.pedro.org.au>
10. Therapeutic Exercise [Electronic resource].  
<https://www.balancechiropracticva.com/treatments/exercises>
11. Education and Professional Development for Rehabilitation <https://members.physio-pedia.com>